

EESTI SPORDILEHT

KEHAKULTUURI SIHTKAPITALI VALITSUSE * EESTI SPORDI KESKLIIDU * JA * ÜLERIIKLISE VÕIMLEMISÕPETAJATE SELTSI HÄÄLEKANDJA *

Toimetus ja talitus: Tallinn, Vene tän. 11-a, kr. 10. Postkast 70. Telefon 9-28. ☒ Tellimise hind: aasta peale 7 krooni, kuus 60 senti. Eesti Spordileht ilmub igal reedel.

IX. aastakäik.

Reedel, 2. novembril 1928. a.

IX. aastakäik.

SOOME KERGEJÕUSTIKU EDU.

Kõrge tasapind pikamaajooksudes ja visketes.

E. Rastas.

A. Järvinen.

Harry Larva.

A. Kivi.

E. Purje.

Iga maa spordi elujõulikkuse mõõdu- puuks võib pidada tegelikult tema noorte pealekasvu, s. o. uute meistrite tekkimist vanade asemele, kohtade vahetust ühes saavutuste alalise kerkimisega. Sarnaseks õnnelikuks spordimaaks võib praegu pida Soomet.

Mäletame hästi veel aegu, kus Soomegi kergejõustiku taevast oli võrdlemisi tume. See oli 10 aastat tagasi. Kolehmainen, Taipale, Vickholm, Niklander, Saari olid üle jõudnud oma saavutuste püramiidi tipust, käisid allamäge ja uusi mehi ei olnud näha kuskiltki. Neid ju tuli, kuid see oli kõik väga keskpärane kaup. Eestil näis tekkivat võimalus tasavägiseks konkurentsiks Soomega, või isegi tema ületamiseks. Tulid ju meie mehed Soomest alati rohkete võitudega tagasi.

Siis aga sündis Soomes nagu mingi ime üle öö. Ilma, et näilikult mingit nõia- seemet oleks külvatud, hakkas seal mehi

kerkima ja kerkima, ning paari aasta jooksul oli pilt sootuks muutunud. Tulid kõik need Häröd, Vilenid, Niittymaad, Pörhöläd ja veel samm edasi, Nurmi, Ritola, Yrjölä. Veel ei ole jõudnud nendegi päike tõusta kesktaevasse, kui peale on kasvanud jälle uus generatsioon veel kangemaid — Larva, Kivi, Penttilä ja Ko. Ja praegu on see juurekasv nii tugev, et Soome võib hakata lootma oma rahvusliku suurunistuse täitumisse — Ameerika löömissesse.

Väikse ettekujutuse Soome kergejõustiku võimsusest saame, kui vaatame möödunud suve 10 mehe paremaid saavu-

tusi nii, nagu meie seda eelmises numbris tegime Eesti kergejõustikuga.

100 m: 10,9 — Mattila, Etholen, Mankki, Helle; 11,0 — Pitkänen, Korhonen; 11,1 — Koponen, Tavast, Nördlund, Hertzman (10 parema keskmine saavutus 11,01, eelmisel aastal 11,09).

200 m: 22,3 — Pitkänen; 22,7 — Husgafvel, Haanpää; 22,8 — Vahander, Etholen, Huhta, Nördlund; 22,9 — Mankki, Lindroos, Mattila. (22,77—22,75.)

400 m: 50,2 — Huhta; 50,3 — Matilainen, Vall; 50,5 — Höglund; 51,0 — Vilen; 51,2 — Aström; 51,3 — Lindroos, Larva; 51,4 — Jukola, A. Järvinen. (50,89—50,84.)

800 m: 1.53,7 — Larva; 1.55,9 — Lievendahl; 1.56,8 — Jansson; 1.57,1 — Bothas; 1.57,6 — Hyttinen; 1.58,0 — Pohjala, Korpela; 1.58,7 — Alajääski; 1.58,9 — Kinnunen; 1.59,2 — Purje. (1.57,4—1.56,6. 15 meest alla 2 minuti.)

1500 m: 3.52,0 — Larva; 3.53,1 — Purje; 3.57,3 — Nurmi; 3.58,8 — Kinnunen; 4.00,0 — Loukola; 4.01,6 — Helgas; 4.02,0 — Hyttinen; 4.02,2 — Lievendahl; 4.02,5 — Korpela; 4.03,1 — Koivunaho. (3.59,2 — 3.59,7. 26 meest alla 4.20.)

3.000 m: 8.29,0 — Nurmi; 8.37,0 — Virtanen; 8.40,9 — Bothas; 8.43,0 — Kinnunen; 8.43,6 —

Elujõu vormidest.

Prof. dr. J. M. Verweyen, Bonn.

Jõud, enesevalitsemine ja enesetunne on loomulik, tugevam või nõrgem, kirk igal elusal oleval, ka inimesel. Ainult viimasele on ainsana kõigi elusate keskel antud võimalus teadlikult oma elukire täienemise poole püüda — tunnetuse ja eluseaduste jälgimise teel.

Ka elujõud on kui eluseaduski muutlik mõiste. Lihasejõud ja ajujõud võivad seista üksteisega vastolus. Sportlik osavus ei tarvitse igakord võrduda hingelise suursugusega, toores loodusrann vaimlise loomingujõuga.

Seega kerkib üles tõelise elujõu probleem ja sellega ühes ka tema suurendamise küsimus. See seab elu välisvormide ja seemise enesetunde jälgimisele suured nõuded ja tähendab viimati lõputut ülesannet, mille lahendamisel üksikud inimesed ja terved rahvad on alati uute meetoditega töötanud. Igal juhul tähendab elu individuaalsete ja üldreeglite täitmine keha ja vaimu tervist. Igatliiki haigused on tasakaalu rikked, teadliku või alateadliku loomuga kõrvalekalduvad elureeglitest.

Elujõud võib ennast ilmutada kahesuuselt, kehalise ja vaimlise jõuna. Mõlemad võivad üksteisega seista vastupidises vahekorras. Tugev vaim võib teatud piirides ka jõuetu keha üles ehitada ja teda sundida suurtele saavutustele.

Vaimlise jõu kõigist vormidest on tahte jõud, iseloomu kindlus olulisem tingimus ettevõtete kordaminekuks elu ülesehitamisel. Kus püsivus ja sihikindlus, korrapärasus ja tegudevõime, anduvus, julgus ja vahvus puuduvad, seal purunevad otsustaval momendil kõik ehituskatsed. Tugev tahe ei suuda katta mõistuse puudujääke, kuid võib käsitada olevaid jõude viia maksimaalsele tõusule ja otstarbekohaseimale kasutamisele. Ta ei kujunda mingit aseainet tundesügavusele ja südameheadusele, kuid ta võib meie tegevuspüüde laiendamisele mõjuda tulusalt. Sihikindel kinnipidamine ettevõetud suunast ei ülanda selle suuna väärtust, kuid võib tegeiiku elu seisukohast olla tulusam kui jõuetu ja viril püüdmine mõne kõrgeväärtuslikuma sihi poole. Kes mõne eksituse korrapäraselt lõpuni mõtleb või isegi lõpuni elab, võib oma sisemises tagajärjekam tõeteener olla, kui pealiskaudne tõesõnade kõlksutaja. Isegi kurjategijad võivad, vaatamata oma elu yäärsuunale, iseloomu tugevusega sügavamalt mõju avaldada, kui energialagedad nõdrakesed, kes väärtuste ja pahede vahel kõhklevalt ja püsimatult kõlguvad. Ka piibel on sarnase mannetu tõeteeneri kohta paisanud kõvu sõnu: „Ole külm või soe, kui sa aga leige oled, siis sülitad ma su välja enese suust.“ Ja: „Kes minuga ei ole, on minu vastu.“

Inimlik piiratus jätab sagedastigi soovi hinnangutes, otsustes ja vaadetes. Ta seab seepärast kahekordse ülesande eluoskuse omandamisele.

Iseloomu suurus, mis mitte ainult kvantitatiivselt kaaluv, vaid ka seesmiselt väärtuslik, omab kaks poolt: mõte ja tegu. Iseloomu ülevus kannab meid üle silmapilgu tujude ja veetluste. Ta kaitseb kõigi pahede vastu, kindlustab püsivuse ja lakkamatuse. Kuid ta muutub ise paineks, kui ta tardub või tooreneb.

Vastandiks sellele on lõtv kohanemine ajavaimule ja tujudele, kuid samuti loobumise jõuetus neist, kui sügavam vaade ja elutarve seda nõuab. Kes tehtud viga

ei julge tunnistada ega parandada, patustab püha vaimu vastu. Kes „kodaanliku julguse“ puudusest tallatud teest ei sõanda loobuda, ei ole mingi elukangelane, kui palju ta ka ei igatseks selle osa mändida.

Elukunst nõuab tugevat, kuid ühtlasi elastilikku, arenemisvõimelist ja arenemisvalmit iseloomu, mis alaliselt edasivoolava elu uutele avaldustele hetkekski ei ole suletud.

Elukunsti raskemaid, kuid ka kaaluvamaid ülesandeid on püsivust ja muutlikkust hoida tasakaalus. Kus alalhoidlikkus jääb harjunud roobastele, tuleb tardumus. Kus arenemine kiirustava tuhinaga uue järele ennast tunda annab, seal järgneb seemmine kui väline korratus, pinnapealsus, vastupanu ja väärtuse puudus.

Nii võib elukunsti seisukohalt märkida tahte üli- ja alaväärtust. Kes ei tea, mida igatseda, on kõlbmatu eluülesannete võitmiseks. Kuid sama väheldast ehitusmeistri oskust avaldab see, kes liig palju tahab, kes valel kohal tahtejõu rakendab või puudulikkude abinõudega oma tahtet jälgib. Mitte tahta, vaid rahulikult eneseteadvuses asjade kujunemist oodata, „asju enese juure lasta tulla“, tähendab eluoskuse tugevust. Seda tunneb inimene, kes loomingu enese sisemusest laseb välja käärida, kindlas eneseteadvuses oma jõule.

Olemasolu tahtejõuline kujundamine on meie positiivse elusuhtumise tipuks. Selle all tuleb mõista võrdseks kasvamist kõigega, inimeste, esemete ja saatusega. Selline seemmine valmisolek on elujaatuse ülimaks astmeks, „ja“ ülekaal „ei“ üle. Mõlemad, „ja“ ja „ei“, võistlevad võimu pärast olemasolus. Kumb on neist kutsutud võitjaks? See on elukunsti saatuslik küsimus.

On lõtvu jaatajaid, kel ei jatku jõudu „ei“ ütlemiseks või suudavad seda teha harva ja vaevu. Neile on vastandiks eitajad, kes ainult harva suudavad tõusta võimsa jaatamiseni. Nad armastavad kobada elu varjukülgedes, tuua päevavalgele nõrkusi ja kurja, inimese ja maailma asemel ta varju maksma panna.

Eitamine, kahtlemine, vasturääkimine ja kriitika on kerge ja ei anna tõendust veel mingist hingetugevusest. Iga ei omandab oma väärtuse vast kõrgemast „ja“st, millele ta tugeneb. Kes eitava otsuse langetab, peab seda põhjendama, kui ta tahab selle maksvusele pääsmist kindlustada. Põhjendamine on aga jaatav tegu ja eeldab teatud vaimutugevust.

Elukunstnik olla, tähendab võimsat jaatamist igal alal maksma panna, taht elu ülesehitamiseks kui põhiheli kõlada lasta ka seal, kus lõhkumine kõrgemate väärtuste nimel on õigustatud. Jaatav inimene heidab ehitushoo alla kõik vastolud, tulgu need inimestelt või saatusest. Kriitika, vastuvaidlus ja lahkarmist viivad ühe tujust ja hoost ära, teisele teevad need ainult tuju ja nende abil õpib ta elu valitsema ja enese jõudu tundma. Ta on iga saatuse löögi vastu seesmiselt kaitsitud. Tormide möll ja saatuse viperused loovad vast talle alles täieliku elumõnu. Kui ka välgud löövad purustavalt ta elupusse, läheb ta püstipäi ja tugevana surma.

Ainult jaatav inimene, valude võitja, omandab õige mõiste usklikust väljendusest, et kes jumalat armastab, sellele on kõik asjad kasuks. Selle tõesõna tuum

peitub selles, et absoluutselt väärtuslik, hingelisele kasvule pöördunud inimene leiab igast asjast, ka valust, tegureid enese seesmiseks tugevdamiseks. vaimliseks ülesehitamiseks.

Senikaua kui temas elab ja valitseb elujaatav siht, on inimene võitmatu välistest hädadest, on seesmiselt julge ja kõigi olude peremees, lööb ja-sädemeid igast ei-st, muudab valu seesmiseks rõõmuks oma vastupanu ja enesetunde tugevuse üle ja vastava mõttelaadi puhul rõõmuks metafüüsilise mõiste ja jumaliku tahte täitumise üle.

Elada tähendab kannatada; elu ei ole seega elamisväärt — rääkisid kõigi aegade jõuetud ja virilad. Elada tähendab kannatada; elu on seega elamisväärt — rääkisid tugevad ja mõõtsid oma jõudu kannatuste ületamisega inimelu mitmepalgelistes hädades, õppisid tundma võitluse elustavat lõbu ja kangelasveetlust.

Maailmarekordid tõstmises.

Ametlik tabel oktoobris.

Sulgkaal.	
Reb. vasak. Schweiger, Saksa	70 kg.
„ parem. Stadler, Austria	75 „
Tõuk. vasak. Rosinek, Austria	84 „
„ parem. Rosinek, Austria	92,5 „
Reb. kahega Gabetti, Itaalia	90 „
Sur. kahega Graf, Schweits	90 „
Tõuk. kahega Stadler, Austria	120 „

Kergekaal.	
Reb. vasak. Arnout, Prants.	75 kg.
„ parem. Haas, Austria	83 „
Tõuk. vasak. Jacquenoud, Schweits	92,5 „
„ Haas, Austria	107,5 „
Reb. kahega Arnout, Prants.	103 „
Sur. kahega Woelpert, Saksa	100 „
Tõuk. kahega Haas, Austria	135 „

Keskkmaal.	
Reb. vasak. Hipfinger, Austria	85 kg.
„ parem. Haas, Austria	88 „
Tõuk. vasak. Treffny, Austria	97,5 „
„ parem. Haas, Austria	112,5 „
Reb. kahega Zinner, Saksa	107 „
Sur. kahega Roger, Prants.	103,5 „
Tõuk. kahega Hipfinger, Austria	142,5 „

Poolraskekaal.	
Reb. vasak. Trzebiatovski, Saksa	82,5 kg.
„ parem. Cadine, Prants.	90 „
Tõuk. vasak. Dussol, Prants.	95 „
„ parem. Hünenberger, Schweits	107,5 „
Reb. kahega Hostin, Prants.	112,5 „
Sur. kahega Psenicka, Tschehhosl.	111 „
Tõuk. kahega Hostin, Prants.	142 „

Raskekaal.	
Reb. vasak. Luhaäär, Eesti	90 kg.
„ parem. Rigoulot, Prants.	101 „
Tõuk. vasak. Gaessler, Saksa	101 „
„ parem. Hünenberger, Schweits	113,5 „
Reb. kahega Rigoulot, Prants.	126,5 „
Sur. kahega Strassberger, Saksa	125 „
Tõuk. kahega Rigoulot, Prants.	161,5 „

Läti jalgpalli esivõistlused.

	Lõpulik seis:	
	punktid.	väravad.
1. Olimpija	13—3	22—10
2. RFK	9—7	20—16
3. LSB	7—9	13—17
4. Amateurs	6—10	15—18
5. LNJS	5—11	17—26

A klassi võitja — ASK löi ülemlüiga viimast — LNJS'i 2:1 ja omandas õiguse tuleval hooajal mängida ülemlüigas, kuna LNJS läheb A klassi.

Ad. Pl.

— Ungari sai Austrialt ühe päevaga jalgpallis kolmekordselt lüüa. Professionaal maavõistlus lõppes Austria kasuks 5:1, Viin löi Budapesti 8:2 ja amatööride maavõistlus tõi Austriale võidu 3:1.

— Rob. Oksa, kelle treenerikohustused Rootsis lõppenud, on praegu HKV maadlusharjutuste juhataja.

— Itaalia löi jalgpalli maavõistlusel Schweitsi 3:2 (2:1). Schweits löi endale ühe värava ise.

Valge pall ja roheline laud.

Ping-pongi hooaeg algas üldiselt kõrge tasapinnaga. Tallinna lahtised esivõistlused tõid rea uusi tähti. Haas meeste hulgas konkurentsitu. Virkus naistest parim.

Kas tulevad Ungari ilmameistrid Tallinna?

Kui viis aastat tagasi meie spordiliikumise mitmekülgset pioneerid B. Abrams ja E. Hiiop kaubamaja „Esto“ tagatoas hakkasid propageerima Eesti seni tundmatut uut spordiala, mida nimetati lauateniseks või ping-poniks, leidsid nad peagi rohke jüngerite hulga. Kõigepealt just noorte keskel. Lühikese aja jooksul tõusis ka rida häid mängijaid, kes meisterlikkuse ni jõudsid. Esimesed suured tuusad Eesti ping-ponis olid siitke NMKÜ Luteri osakonna poiss Oskar Kanarbik ja väike tennismeister Kristjan Lasn. Võistluste alalise esimesed, kes paar aastat püüdis teistest peajoo kõrgemal. Siis aga hakkas kerki- ma esile teisigi tähti, kes ei küüinud küll veel meistrite võimiseni, ent siiski näitasid suurt annet. Ja ootused ei petnud. Need, kes näinud võistlusi suuremais ping-pongi keskustes, kõnelesid tõsise näoga, et Eesti ping-pong olevat rahvusvahelisel tasapinnal. Kuid kahtlesime siiski nagu nende sõnade tõsises, raputasime pead ja nimetasime neid sõnu valeks, kui 1926. a. Riias lätlastele kaotasime esimese maavõistluse 6:4. Oma otsuse tõelikkuses hakkasime aga kahtlema käesoleva aasta alul, mil lätlased Stokholmis korraldatud maailma esivõistlustel pidasid suurt triumfi, osutades paremuselt neljandaks ping-pongi rahvaks maailmas. Varsti sellele järgnev teine Eesti-Läti maavõistlus pidi tooma oodatud selguse. Üldiselt mindi tolele võistlusele vastu väga pessimistlikult, kuigi meie ping-pong aasta jooksul uskumatult palju oli tõusnud. Meie tugevamas ping-pongi kantisis Tallinnas leidis vaid neli optimisti, kes ennustasid, vaatamata sellest, et neid üldiselt välja naerdi, eestlaste võitu. Neljaks optimistikus osutusid vana ja uus meister Oskar Kanarbik ja Paul Haas, väike ime- laps Reinbaum ning end. ping-pongi liidu sekretär Eddy Pent. Tollele naerdu vaatevinklile asusid nemad pärast seda kui olid tutvunud lätlaste mänguga treeningul, kus Haas võitis neid läbi- söidul Tallinnas peatunud rahvusvahelisi suurus. Teiste hulgas ka Finbergi, keda peeti isegi kaudselt ilma paremaks ping-ponglasteks. Võist- lused näitasid aga, et alati siiski hulga arvamis- tega ei saa arvestada. Maavõistlus võideti üle- olevalt 7:3 ja Tallinn-Riia linnadevõistlus 8:4, kusjuures eestlaste võistlus oli kõigiti parem. Tihti kassi mäng hiirega.

Uskumatud Toomad, keda oli väga palju, pidid nüüd oma senist seisukohta paratamatult muutma. Eesti ping-pong oli tõesti parimaid maailmas, on praegugi ja hoopis laiaulatusliku- mal alusel, kui oli selle aasta alul. Temas ei tunne ka enam ära seda ping-pongi, mis harras- tati meil veel mõni aasta tagasi. Siis oli ta tõesti veel ajaviide, igav ja vähepakkuv, nüüd aga mehelikult jõuline sport, mis tahtmatult kisub kaasa. Nüüd on ta virtuositeedirohke, põrgulikult kiire võistlus, täis strateegia kavalust, vastase mõte mõistmist ja oma ala põhjalikku tundmist. Varem aga oli ta — välja arvatud Kanarbiku ja Lasni mäng — automaatne pallisaagimine, mis erilisel tähelepanuväärse talenti ei nõudnud.

Ping-pong on optimistide arvates praegu Eesti rahvusvahelise konkurentsiga võrreldes maadluse järele kõrgema tasapinnalisem spordi- ala, mille õilsemad päevad alles ees. Kui mitte veel praegu, siis vähemalt lähemas tulevikus peaksime olema võrdsed vastased ungarlastest maailmameistritele, kes siiski vist ei tule Tallin- na, nagu oli kord kuulda, kuna nende vastuvõt- mine seotud kuludega, mis ping-pongi liidule liig suured. Ungarlaste siiatulek oleks aga toonud kindlasti ka suurema sissetuleku kui maavõistlus lätlastega, pealegi oleks ta näidanud, kas mak- sab meil sõita Budapesti maailma esivõistlustele, mis seotud suuremate ainelistele kuludega. P.-p liidu esimees hr. Pukk tähendas meile, et praegu lätlastega, kellega koos kavatseti ungarlaste võta vastu, läbirääkimised on katkenud. Meie ar- vates võiks siiski veel küsimust uuesti kaalumi- sele võtta, uskudes, et teised organisatsioonid ja seltskond siin oma abi p.-p. liidule ei keela ning kuidagi ehk puuduva raha kokku saab. Asi on erakordne ja äratav meie sportlaskonnas kaht- lemata suurt huvi, andes ühtlasi suure tõuke meie ping-pongi levimiseks ja tasapinna tõusuks, roh- kem vist kui suudab seda teha osavõtt Budapesti võistlustest.

Meie ping-ponglaste, kelle hulgas väga pal- ju arenemisvõimelisi mängijaid, võiks õppida rohkesti ungarlastelt. Et nad seda teevad, on kin- del. Maavõistlustel lätlaste vastu olime kõigiti neist tehniliselt paremad, lõunanaabrite kaitse oli vaid meie mängijate omast hiilgavam. Nüüd aga, õppides seda just lätlastelt, ei jätta meie parematel see enam kuigi palju soovida, eestkätt just Franzil, kes paiguti kipub ületama isegi lätlast Osinschit, kelle briljantne kaitsetöö eest- laste hulgas kutsus esile kõige suurema imestu- se. Ping-pongi propageerimise mõttes oleks meie arvates palju tänulikumat tuua ungarlast Tallinna, kui saata oma mehi Budapesti, kus meie erandi- tult noorte mängijate edu rohkem kui kodus takis- tab vähene kogemuste tagavara.

Paul Haas.

Ülaltoodud mõtted kerkisid esile jälgides Tal- linna lahtiseid esivõistlusi, mis peeti NMKÜ kor- raldusel Tallinnas 25. ja 26. oktoobril. Võistlu- sed, kõigepealt nende teine päev, ületas kõigiti ootused. Vaatamata varasest ajast ja vähesest treeningust, olid kõik nimekamad tuusad ja nen- de kannupoisid in corpore parimas löögihoo- s, edu oli peaaegu üldiselt ilmne. Vanadele seltsis veel rohke rida debüteerivaid noori, kelle ande- kus oli üllatav. See kõik tagab lootusi konkurentsitihedaks ja kõrgetasapinnaliseks hooajaks.

Osavõtjaid neist võistlustest oli 31., kellest 4 naist. Esitatud oli 10 seltsi. Tallinnast: Kalev, NMKÜ, NMKÜ Luteri osakond, NMKÜ poiste osakond, ÜENÜTO, Tennis- ja hokiklubi ning Makkabi. Pärnust Vaprus ja kaitsemaleva spor- diklubi ning Paide Järvapojad.

Meeste A kl. oli parim meie suurlootus Paul Haas, kes kodumaal praegu konkurentsitu. Neil võistlustel ei pannud tema välja oma paremat täies ulatuses, tundes vaidlematut üleolekut vastastest. See vastaste kergeltvõtmise võib aga kujuneda saatuslikuks. Tuletagu Haas vaid mee- teenimatult kaotust Lasnile! Mis Haasi mängu eriti meeldivaks ja imposantseks teeb, on selle variantide rohkus. Viga, mille all kannatab Haasi samuti kui kõik teised meie ping-ponglaste, on liigne närvilikkus, kui võistlus tasavägine või kaotust ähvardav. Vaid vana veteraan Pukk, kes ainsana säilinud esimestest tuusadest, on alati rahulik. Teistel kõigil tuleb suurema edu- kuse saavutamiseks ennast distsiplineerida. Rah- vusvahelise klassifikatsiooniga mängijad on veel Ader, Franz, Reinbaum, Mustkivi, Barring, Pukk. Neist peaks Ader oma mängustiili muu- ma, rohkem liikuvust omandama, siis võiks tema suuri üllatusi pakkuda, kuna ta väga andekas

ja hea mees, sümpaatsemaid meie ping-ponglaste peres. Kõigil viimastel võistlustel on tema en- nast auhinnale surunud oma rohkete kogemuste- ga, sattudes alati hoogu alles siis, kui publik vastast sageli rohkem kui kindla võitjana tervi- tab. Franz ja Reinbaum edenevad järjekindlalt, esimene neist näib ainult natuke kergemeelsena, pakub vähem kui tema võiks. Mustkivi on hoo- letu ja lohakas, Barring pahandavalt närviline.

Noorematest tuleb esile tõsta Sillami, kel- le debüüt andis üllatavaid tulemusi meeskonna mängudes võitudega Frantzi ja Reinbaumi üle. S.-mi mäng on igav, tema kaitseb vaid oma va- naduse kohta imetusväärse külmaverega. Ja see löi vastased „verest ära“. Elav ja sümpaat- ne Vestel, kes kohe sai publiku lemmikuks, on liigi kannatamatu ja kärsitu, kaldudes mõtlema- tult ning hoolimatult surumisele, mis röövisid edu. See näib olevat Haasi ja Frantzi kooli vi- ga, kes sageli kipuvad mängima hoolimatult, julgelt. Kevadel juhtisid lätlased meie tähele- panu juba sellele pahele, mis küll efektne, aga kahjulik. Ka Pärnu meister Poolak kannatab väga tugevasti selle all. Nikanoff püsib pikemat aega juba tardunud punktil, samuti ka Kalm ja Pärnpuu, keda noorem generatsioon paratamatult tahaplaanile kipub suruma. Ka Lepp, Johani, Vanaaseme, Pessagoff, Tuberik võivad tulevi- kuga olla.

Paarismängus meestele on tublid Franz-Rein- baum, kes meistritele Haas-Pukkile peagi „hagu anda“ võivad. Nõrk on meie sega-paarismäng, samuti ka naismäng, mis aastaid tagasi oli kii- dudväärt kõrge prouade Tammani ja Hesse osa- võtul. Parem pealinnalastest oli Pärnu preili Virkus, kes päris meistritiitli. Kahtlemata on tema parem tallinlannadest, võtab aga kahjuks võistlust liig kergelt. Järgmisel võistlusel ta- haksime näha teda võistlema kodulinna Veermanni ja Tuulsi, viljandlanna Kriegeri, va- nameistrinna Nellise ja Tartu parimate ping- ponglannadega. Viimaste hulgas on mitmed näiliselt, vaatamata vähesest treeningust, väga head. Aga kahjuks pelgavad meie daamid võist- lust.

Võistluste tehnilised tagajärjed:

A klass. Üksikmäng meestele: Ader-Epstein 21:19, 21:16, 21:17; Haas-Teetsov w. o.; Ader- Nikanoff 21:16, 21:17, 21:19; Mustkivi-Pärnpuu 21:19, 21:19, 18:21, 21:18; Franz-Barring 21:9, 20:22, 21:5, 21:16; Reinbaum-Kalm 21:12, 21:13, 21:13; Haas-Mustkivi 21:15, 25:23, 20:22, 21:13; Ader-Reinbaum 11:21, 19:21, 22:20, 21:19, 21:13; Haas-Franz 21:19, 21:19, 21:19, 21:13; Franz- Reinbaum 21:10, 14:21, 21:19, 14:21, 21:16; Finaalis võttis P. Haas (Tall. Kalev) V. Aderi (NMKÜ Luteri osak.) 21:15, 21:19, 24:22.

B klass. Üksikmäng meestele: Barrig-Epstein 21:8, 21:12; Nikanoff-Umberg 21:10, 15:21, 21: 14; Tuberik-Koort 22:20, 21:17; Teetsov-Tube- rik 19:21, 21:15, 21:14; Pessagoff-Kalm 21:12, 19:21, 21:10; Barring-Nikanoff 16:21, 21:17, 21:14; Teetsov-Pessagoff 22:20, 20:15; Fi- naal: Barring (Tall. Kalev) — Teetsov (ten- nis-hokiklubi) 21:11, 21:17, 21:16.

Noorte üksikmäng: Lepp-Kornak 17:21, 21: 17, 21:17; Johani-Oniks 21:14, 21:17; Lepp- Lury 21:17, 21:18; Sillam-Pertene 21:13, 21:18; Vanaase-Freberg w. o.; Vestel-Laube 21:14, 21:16; Lepp-Johani 21:14, 21:15; Sillam-Vana- se 21:19, 21:15; Sillam-Vestel 21:16, 13:21, 21:15. Finaal: Sillam- (NMKÜ poiste osak.) Lepp (NMKÜ Luteri osak.) 21:14, 21:17, 18:21, 21:13.

Üksikmäng naistele: Kööbe-Pärnpuu 21:9, 21:18; Virkus-Venger 23:21, 21:15. Finaal: Virkus- (Pärnu Vaprus) Kööbe (Tall. Kalev) 21:14, 14:21, 21:7, 21:13.

Paarismäng meestele: Haas-Pukk — Vestel- Sillam 21:9, 21:12, 21:13. Finaalis: Haas- Pukk — Franz-Reinbaum (Tall. Kalev ja NMKÜ) 21:19, 23:13, 21:23, 21:18.

Sega-paarismäng: Kööbe-Barring (Tall. Ka- lev) — Virkus-Poolak (Pärnu Vaprus kaitsemaleva spordiklubi) 21:16, 16:21, 21:13.

Meeskonnamäng: Tall. Kalev-NMKÜ Luteri osak. 6:1; NMKÜ-NMKÜ poiste osakond 6:5. Finaalis: Tall. Kalev-NMKÜ 6:4. Ka- levi koosseis: Haas, Pukk, Barring, Umberg. Sinimäe Ets.

Kehalise kasv. instit. üliõpilaste kogu. Keskel istuvad õppejõud prl. Hintberg ja hra Rosenblatt.

Kuidas tschampionid poksivad.

Temperamendi ja tehnik erinevusi.

Gene Tunney,

gentleman-poksija, kes võitmatu kangelasena lahkus poksiringist, et õnneliku abielusadamasse purjetada, oli kindlasti intelligentsemad poksijaid, keda maailm kunagi näinud. Ta oli kõrgesti arenenud poksija, otse vehkleja, kes rusikatega kui raudse oraga vastase kaitsest läbi puuris ja omapoolsete trikkidega segaduse sünnitas. Tunney tuli ikka ja alati rahuliste närvidega ringi. Ta terve ja korralik eluviis ja arenenud mõistus tõstis ka klassi kõrgemale teistest. Ainult juhuslikkudel momentidel unustas Tunney enese ja lasi teistele poksijatele tavalist brutaalsust oma esinemises domineerida. Seda tuli aga väga harva ette ja Tunney oli ikka peajasjalikult gratsiöös tehnikapoksija, kel rafineeritud kaitse, hästisihitud löögid ja alativalmid paraadid. Iga edu ja soodsat juhust oskas ta silmapilkselt kasutada. Nii oli ta näit. iga roundi lõpul oma nurga lähedal, et paari-kolme sammuga toolile jõuda ja ennast sekundantide hooleks usaldada. Isegi oma teisel matschil Dempseyga, kus ta ajaloolisel seitsmendal roundil oli põrandal, oskas ta sedagi „edu“ kasutada, tõustes alles „ühiksa“ juures püsti, et ülejäänud roundi osa osava põiklemisega veeta.

Et ta aga ka halastamatu ja vali poksija oskas olla, näitas ta oma viimasel matschil Tom Heeney vastu.

Paljud ameeriklased ütlevad tänapäev, et Tunney ei olnud poksiringi suurim meister. Targeim oli ta aga kindlasti. Seda tõendas ta ka oma praeguse äraminekuga ringist. Ta oskas ka enesele mõrja leida, kel „ainult“ 20 miljoni dollarit kaasavara.

Jack Dempsey

on peaaegu vastand Gene Tunneyle. Ta on tüüp, kelle närvid laetud kas kõrgepingega või täielikult lödvad. Esimesel juhul võib talt oodata hiilgavat suursaavutust. Kui aga see vol katkeb, on ta igav poksija. Dempsey alustab kõike oma matsche närvilikus erutuses; pea kunagi ei suutnud vastane talle kuigi kaua pidada vastu. Ta üllatas ja ületas selle lihtsalt ja hävitas ta mõningate roundidega. Nii võis Dempseylt oodata alati sensatsioonilikku võistlust. See oli ka, mis ta ühisriikide poksipubliku suurimaks lemmikuks tegi. Hoolimata oma kahest kaotusest Tunneyle, on ta praegugi sellest armastatum ja populaarsem. Kas see kõigi aegade huvita-

vaim poksija veel kunagi ringi tagasi pöörab, on praegu enam kui kaheldav.

Jack Sharkey,

või Shukauskas, räägitakse ka Cucoshay, kuidas ta nimi, asub keskkohal kahe ülalnimetatud väljapaistva tüübi vahel. Oma kümnel matschil, mis ta New-Yorgis pidanud, võis teda osalt tublis, osalt ka nõrgas vormis näha. Ta füüsiline seisukord peale matsche kõneles ta võistluse iseloomust. Kindel on, et Sharkey kannatas tugevasti oma iseloomu all. Ekstaasi sattudes näitas ta hiilgesaavutusi, nii et ka suurem vastane võis arvestada kaotusega. Mõnikord ütlesid ta närvid aga sedavõrd üles, et iga vähemgi pingutus näis tal käivat üle jõu.

Dempsey tuli ringi alati ärevil, Tunney alati rahuliselt, kuid Sharkey allub väga kõikuvalt oma muutlikule temperamendile, mille kontrollimiseks ta jõud üldse ei ulatu.

Oma kahel suurel matschil esines Sharkey närvide kõrgepinge all, mille mõjul ta võis vastujuhtuvaid hävitada. Need olid võistlused Harry Willsi ja Jack Delaney vastu. Kardetud Harry Willsi hävitas ta täielikult 13-roundiga ja Jack Delaney sai tunda kohe esimesel roundil juba sedavõrd, et unustas püstitõusmise pikemaks ajaks. Kuid siis ütlesid korraga ka Sharkey närvid üles. Vastase lamades abitult põrandal hakkasid järsku nõtkuma Sharkey põlved sedavõrd, et pidi haarama kõiest kinni. Pisarad purskasid tal silmadest välja ja suur tugev mees nuttis kui väike laps. See oli ta haruldase temperamendi eksplosioon. Samuti nuttis see tõsine ja lugupeetud poksija oma võidu järele Harry Willsi üle viis kuud varem.

Tom Heeney,

29-aastane tüse uus-meremaalane, on Ameerikas kaotanud ainult kaks võistlust. Esimese Paolino vastu 1. aprillil 1928 ja teise väljakutsujana Gene Tunney vastu.

Heeneyl on võistlusviisis palju sarnadust Jack Dempseyga. Ta on väsimatu, teraskõva pealetormaja, kelle hüüdsõna on „pealetung“. Kuid tal puudub nagu mitmel teiselgi löögi kiirus ja tugevus. Ta hiilgeomaduseks on ainult raudne vastupanu löökidele. Gene Tunney tagasiastumise järele on ta kahtlemata tõsisemaid pretendentide maailmameistri tiitlile — hoolimata kahest raskest kaotusest.

Johnny Risco,

pagar Clevelandist, on tegelikult liigväike mees raskekaalu jaoks. Kuid kui vaadelda seda poissi ringis, siis ei kahtle keegi, et tal puuduks võitlejahing. Ta on osav, vilgas ja väga pealetungihimuline poksija, kes mängib oma mitmekülgse tehnika kõigil registritel, — jättes seejuures veidi hooletusse ainult kaitse. Kuid kõik löögid näivad pörkavat tagasi ta hästitreeneritud kehast ja nagu ei väljenda tal absoluutseltki seesmisi kannatusi. Kõige raskeimate löökide väljakannatamine on talle toonud hüüdnime „kummimees“. Rahuliselt kui Tunney tuleb ta ringi, kuid vastandina sellele on ta pealetungija. Oma viimasel matschil hiiglase Roberto Roberti vastu juhtus talle kogemata madallöök, ilma milleta hiiglane oleks langenud kindlasti ta ohvriks. Ka Riscot võib hinnata tõsiseks kandidaadiks maailmameistri troonile.

Võitleja — Puhkekodu

sõprusmatsch 14. okt. Kalevis oli hooaja vihasemaid. Seisid ju vastamisi vana ja noor Võitleja, sest teatavasti moodustus Puhkekodu enamusest Võitleja eelmise aasta tuusadest. Koosseisud nägid vah. Ellmanni järgmises asendis: Võitleja — Jaago; Vaindorf — Altosaar; Rikmann — Valdov — Kiisel; Abel — Liisment — Kannut — Tuisk — Kull, ja Puhkekodu — Vinkelberg 2; Felitsius 1 — Angerjas; Felitsius 2 — Kasper — Sepp; Krismann — Fiskar — Kilmborg — Kull — Allik.

Puhkekodu algsurumise järele kaldub poolaja paremus Võitlejale, kes rahulikult Puhkekodu vihast ja foulirikast mängu taltsutab. Siiski oli Puhkekodul tugev schanss, kus Altosaar lati alla vajuva palli viimasel sekundil peaga välja kookis. Teine poolaeg jätkub sama vihaselt, kusjuures iseäranis foulimais on Fiskar. Puhkekodul on paremus, kuid edurivi on võimetu, vaatamata oma hoogsusele, Võitleja kaitsest läbi murdma. Ka teeb ilmameistri Jaago poeg kandvat tööd Võitleja väravas, olles paiguti virtuoslik. Lõpuveerand on uuesti Võitleja suruda, kuna Puhkekodu tulisus raugenud. 38. min. tugev löök Puhkekodu värava tühja soppi, kuid kaitse suudab palli käega outi lükata. Penalty-kicki teeb aga Tuisk niivõrd lohakalt, et see väravahil kerget pareerida. Seega püsis väravateta viik.

—ux.

Pete Desjardin, vettehüpete võitja Amsterdamis ja Pariisi olümpiamängudel.

Haruldane nurgalöögi moment Inglise liigavõistlu stel. Terve rida mängijaid on tõusnud õhku palli hankimiseks.

Vaesedlapsed jalgpallipõllul

Veidi väikeseltside olukorrast.

Tuleb meeles, et eelmise hooaja kokkuvõtet kirjutades nimetasin Tallinna väikeselste meie spordiliikumise õnnetuteks vaesteks lasteks. Istudes taas hooaja ahervartel veendumine enam ja enam nende sõnade tõsises. Kui palju on säilinud esivanemalt muinasjutte, milles öelad võõrasemat nõudvad orvudelt väga palju, tihti otse võimatut, saates neid kas või südatalvel metsa maasikale, vastu andvad aga vähe, õigemini mitte midagi. Selline on lugu ka Tallinna väikeseltsidega. Kuidas väikeseltside võistlusi korraldati, selle juures peatusime ühes eelmises „Eesti Spordilehes“. Asjata lehe nii kui nii ruumi raiskamine oleks uute etteheidete tegemine. Hädaldatakse üldiselt: väikeseltside mängukvaliteet on väga vilets. Tõsi küll, meistritega võrreldes hea tema veel ei ole, aga meie ei tohigi nõuda paremat, pidades silmas seda, et väikeseltside tegevuse korraldamine on veel viletsam. Oleme alati pidanud piitsutama nn. väikeseltside keskjuhatust, kes alati näidanud kõige suuremat hoolimatust asjade vastu, mis peaks seisma temal südamel. See, et korraldatakse võistlused, mida pidamata jätta ei saa, pole veel mingisugune tegutsemine. Tuleb luua uusi võistlusvõimalusi, korraldada rohkem võistlusi ja anda ka teadlikku õpetust. Vaid nii võib tõusta tasapind, nii kasvab huvi asja vastu, mis üksi juba garanteerib minevikust edukama tuleviku. Kui vuristatakse vajalikud võistlused vaid maha läbi häda, noh nii moepärast, väheneb ka võistlejate huvi asja vastu, nemad muutuvad apaatsseteks ja võõrduvad sellest koguni. Noori peab vaimustama, püüdma nende tegevusele anda pühapäevasemat ilmet, sest siis püüavad nemadki hoolsamini edasi. 1927. a. oli vähegi sellist, mis kõrgemale tahtis tõusta, äsjamöödunud sesooni võistluste korraldus oli aga väga maotu.

Sellest on ka vähe, et väikeseltsidele anti kasutada staadioni tagune treeningväli. Kui see eelmise aasta suvel valmis, öeldi, et väikeseltsid saavad nädala pärast ühise treeneri. Nüüd on sellest poolteist aastat mööda, aga treenerit pole veel keegi näinud! Kas võivad aga noored igasuguse teadliku õpetuseta suurte saavutusteni jõuda? Selline vaade näib olevat väikeseltside keskjuhatusel. Kuid meie, nood alandlikud lihtsurelikud, arvame siiski vastupidist. Treeneri juhatusega suuri saavutusi näidata on sama hea kui noormehe kätte anda viul ja öelda: „Sinust peab

saama suur taidur, sest sinul on annet!“ Noor- mees võib ju õppida viulit mängima, kuid ei saa kunagi kunstnikuks.

Eelmise hooaja kokkuvõtet kirjutades võisime öelda, et see oli edukam kui ükski eelmine. Sel aastal peab aga ära jääma selline otsus. Tõsi: aasta oli konkurentsitihedam kui eelmine, mitmed mineval aastal alles erilise väljapaistvuseta meeskonnad ületasid ootusi, osa aga hääbus ilutult nagu Ch. Pyle'i mandrijooksu oodatud suurejoonelikkus.

Juba kevadel kukkus välja väikeseltside reast kolm vähemat seltsi — Flora, Olümpia ja Riigiteenijate spordiühing. Neist on Olümpia üldse meie esimene väikeselts, kes koos Kopli Olümpiga 1922. a. püüdis konkureerida meie suurseltside B. meeskondadega. Flora oli omaaegne noorema generatsiooni hiilgimeeskond, kellest kõneldi kord koguni kui kindlamast A. kl. kandidaadist ja RSÜ üks neist, kes tõesti oleks pakkuda võinud palju. Meeste eneste hoolimatus asja vastu purustas aga selle, nooremad kasvasid neil väikeseltside esimestel pioneeridel üle pea ja kõik kolm koos varisesid kui sügisese lehed. Kahe viimase tegevus on nüüd täiesti likvideeritud. Flora aga kavatsevat kuuldavasti tuleval hooajal alustada uuesti võistlemist.

Ainsa uue meeskonnana kerkis esile Puhkekodu, NMKÜ Põhja puupapivabriku osakonna nahkkuuli rüütli, kõik varem tuntud nimed Võitlejast ja omaaegselt TJK-st, kes oma surmael- sed aastad startis Meteori nime all. Nii vähenes juba arvuliselt väikeseltside pere kahe meeskonna võrra.

Peatudes üsikute meeskondade mänguvõimete juures, asetaksime meeleldi esimeseks Edu. Et ametlikult selleks aga on Puhkekodu, hooaja faworiit, alustame kokkuvõtte lõpuosa kirjutamist temaga.

Nime omale tegi Puhkekodu eelmise, kõigepealt aga 1926. a. hiilgimeeskonna Vitjasi võitmisega sensatsiooniliselt 6:0. Isegi eelmise hooaja suur tuus Merkur polnud küünninud sellise resultaadini. Ka provintsis gastroleerides võitis Puhkekodu oma vastaseid üleolevalt. Harva jäi goalide arv poolest tosinast vähemaks. Kevadel näis olevat vähemalt võimatu Puhkekodu võitmatuse ooreli purustada, tema võidukäik töötas kujuneda Merkuri eelmise hooaja suure triumfi sarnaseks. Ootamatult kerkis aga Puhkekodu teele ette

NMKÜ Lutheri osak., mängides paremuse juures viigi 2:2. Sellest võistlusest alates kuivas Puhkekodu võiduvärvade arv ka kokku, paisudes paaril korral vaid veel suureks.

Puhkekodu tugevamaks võidupandiks on tema mängijate rohked kogemused, koos tubli takti- lise taibuga ja tunduva füüsilise üleolekuga vastastest kes siis alles esmakordselt jalgpalli nägid, kui enamik Puhkekodu mängijatest juba A kl. mehed olid. Kombinatsiooni ilult, virtuositeedilt ja mängupuhtuselt ületavad aga mitugi meeskonda tema. Sageli lasub ka meeskonna edukus rohkem juhustel, kui teenitud töö, mis erilisel ilus vaid siis kui võit vastase üle kindel. Kui vastane enam Puhkekodule kardetav pole, muutub tema eriti hoogsaks ja mängulustiliseks, midu aga hakkab närveerima ning võib väga nõrgale vastasele kaotada. Üldiselt on meeskond ühtlane, kus iga mehe võimed enam-vähem võrdsed ja püsib praeguses koosseisus väikeseltside esireas edasi. Julgelt võib olla tema ka vääriiline lisandus meie esimesele klassile. Tema praeguse koosseisu juures ei tihka aga Puhkekodule erilisel hiilgavat tulevikku ennustada.

Edu kannatas esimese poole hooajast varem nii tugeva võidutahte puudumise all. Alles sügisel NMKÜ-ga kibedalt konkureerides võitis ta tagasi jälle endised võimed, mis palju madalamale ei jäänud varem sooritatud parematest partiidest. Tema plussidest ja miinustest oleme kõnelenud varem pikemalt ega taha neid siin enam kordama hakata. Kokkuvõttes on ta ikkagi sümptaatsem meeskond väikeseltside hulgas, kes imponeerib alati ega kunagi unusta igivana fakti: sport olgu fair! Kahju vaid, et meeskond on üldiselt nõrga füüsilise materjaliga. Treeninguga peaks siiski võimalik olema seda viga kõrvaldada. Mõningaid muudatusi tuleks ette võtta aga veel halfide hulgas ja edurivi paremal tiival.

Möödunud sügisel võisime öelda, et NMKÜ Lutheri osak. on meeskond, kes tõuseb väikeseltside esiritta. Meie ei lasknud ka märgist mööda, kuigi noortele sportlastele tuleviku ennustamine tänamatu amet. NMKÜ tõusis selleks, kelleks ennustasime teda, kuigi vaid alles hooaja teisel poolel. Kindlasti areneb tema ka veel, vajades silmist edurivis, kus rahul võib olla vaid kahe mehega. Tagaliinid, kõigepealt just backid, on paremad väikeseltside hulgas. Lombak on veel meeskonna kokkumäng, ei tunta veel õieti nagu kaas mängijaid, mis on sellest, et meeskond vaatamata oma edust, treenerinud võrdlemisi vähe. Materjali on küllaldaselt, rohkem kui ühelgi teisel meeskonnal. Kui NMKÜ sellist tähelepanu pühendaks treeningule nagu teised väikeseltsid, võiks ta tuleval aastal olla parim väikeseltside hulgas.

Väikeseltside olukorrast.

5. lhk. järg.

Mõnegi ilusa mängu näitas ka Hõimla, kelle saavutusvõime kolmest esimesest palju madalamal ei asu. Hõimla on kõigepealt üllatusmeeskond, südi ja terane oma meeldiva mänguhuumoriga. Temal puudub aga kindlus. Asjale pühendatakse Hõimla ridades rohkem tähelepanu kui üheski teises väikeseltsis. Süstemaatiline töö on tolle meeskonna, kes alles 1927. a. kevadel allpool igasugust kriitikat seisis, edasi viinud. Meeskonna hoolsust võib teistele eeskujuks seada. Ainuke pahe, mis paiguti muret valmistab, on samuti kui NMKÜ juures, oma võimete mähkimine ja suure mehe mängimine, mis garanteerib vaid halbu üllatusi. Hõimlagi on meeskond, kelle suuremad saavutused alles ees.

Vastuvõetav on kuidagi ka veel Vitjas, kuigi tema temperamentsed poisid kaugel oma eelmiste aastate vormist. Ülejäänud aga ei vääri veel oma võimete lähemat analüüsimist. Võrdlemise tubli on paiguti küll ÄSK, kes esinemiselt aga täiesti vastuvõtmatu.

ÜENÜTO on ikkagi säherdune meeskond nagu oli ta oma algajal. Meeskond vajaks kõigepealt tublit ümberseadlust, hoolsast puhastustest läbikäimist ja rohkem kui ükski teine taktilist õppust. Muidu jääb tema sellele tardunud, vähepakkuvale ja igavale punktile, kus seistud juba kaua.

Mineval sügisel tulevikku töötanud Tekas jääbub aga ilutult, kusjuures praeguse olukorra jätkudes väljasuremine rohkem kui kindel. Hooaegade vahetusel hahitus meeskonna eliit in corpore nelja tuule poole laiali. Järgi jäid vaid need, kellele ülemineku võimalused puudusid. Mängriti edasi, küll siin, küll seal, küll Tekasi ja küll Tasuja nime all, kuid ikkagi järgnes kaotus kaotusele. Nende ridade kirjutajale lausus küll Te-

kasi üks juhtivamaid tegelasi, et nad tuleval aastal taas täies löögihooos olevat. Tagasi ei tulevat mitte ükski kevadel lahkunud mängijaid, vaid ka rida vastseid häid mehi.

Nimeliselt on olemas veel kaks vähemusrahvaste väikeseltsi — juutide Makkabi ja sakslaste Greiff. Nende tegevusest on kuulda jalgpallipöllu aga vähe, õigemini mitte midagi. Kui mäletame õieti, pidas neist kumbki hooajal ühe võistluse. Makkabi võistles isegi ÜENÜ-ga Leo Scheeri karika peale, võites viimast 4:1. Sellega arvestades ei tohiks tema väikeseltside hulgas kõige viletsam olla. Kuid meie ei tohi unustada, et Makkabi mängib vaid siis, kui tema väravas on Praha Sparta amatöörmeeskonna v.-v. Meierthal. Muidu ei julge tema juba mõnda aastat pidada ühtegi võistlust, milline argtus meie arvates sportlasele ei tohiks sobida.

Greiffi kohta ei oska meie midagi peale selle öelda, et ta ametlikult olemas on. Mineval aastal peetud võistluse järele võime öelda, et Greiff Tekasest vist kõrgemale ei küüni, kuigi ta ainuke, kellele tarvitamiseks kõlbulik (end. Spordi) väli.

Sellega on siis meie hooaja lõpukokkuvõte valminud. Muide oleks meil veel öelda, et püüame nüüd loota väikeseltside keskjuhatuselt siiski senisest energilisemat, mängijate võimete objektiivsemat hindamist ja teistegi soovide tähelepanemist, mis pole ükski meie vaid väikeseltslaste südamele. Lunastagu hooaeg, mida märgime numbriga 1929 kõik vanad võlad ja eksimused, kuna väikeseltslased on seda väärt, et neile tähelepanu pühendada, neist tulevad ikkagi Eesti jalgpalli tuleviku kandjad, — head või halvad, ripub just sellest, millised arenemisvõimalused nakkulirüütli noorema generatsioonile luuakse.

Eddy Pent.

Küttis, Narva Kalev,

möödunud suvel suuremaid edusamme näidanud sportlastest. Omab väljavaateid tõusmiseks meil esikohale hüpetes. Ka mitmevõistlejana lootustandev.

Näitas möödunud suvel järgmisi paremaid tagajärgi:

100 m — 11,7,
kaugus — 6.53,
kõrgus — 1.75,
kolmik — 14.03,
kuul — 12.18.

Soome kergejõustiku edu.

1. lhk. järg.

Posti; 8.44,0 — Korpela; 8.44,8 — Loukola; 8.46,0 — Jokivirta; 8.47,8 — Torikka; 8.48,0 — Andersen. (8.42,4—8.43,0. 31 meest alla 9 min.)

5.000 m: 14.36,2 — Ritola; 14.39,3 — Purje; 14.40, — Nurmi; 14.48,3 — Virtanen; 14.54,9 — Loukola; 15.02,0 — Kinnunen; 15.02,8 — Salminen; 15.04,1 — Bothas; 15.05,9 — Määttänen; 15.06,2 — Toivonen. (14.54,2. 50 meest alla 16 minuti.)

10.000 m: 30.18,8 — Nurmi; 30.19,4 — Ritola; 31.20,5 — Loukola; 31.25,5 — K. Matilainen; 31.27,8 — Posti; 31.54,3 — Andersen; 32.06,9 — Virtanen; 32.10,2 — Berg; 32.31,8 — Sipilä; 32.54,6 — Poutanen. (31.38,9 — 32.14,7.)

110 m. tdk.: 14,9 — Sjöstedt; 15,5 — Jounela; 15,6 — A. Järvinen; 16,0 Vilen. J. Matilainen; 16,2 — Yrjölä; 16,4 — Vall. Mäki; 16,6 — Herzman; 16,7 — Heinänen. (16,0—16,13.)

400 m tdk.: 55,1 — Vilen, J. Matilainen; 57,3 — Jukola. Maad on Soomes vähe joostud.

Kaugus: 7.29 — Tuulos; 7.04 — Hakola; 7.00 — Sandström; 6.99 — Gustavsson; 6.98 — Topelius; 6.95 — Tulikoura; 6.94 — Jouhki; 6.92 — Pitkänen; 6.91 — A. Järvinen; 6.90 — Hakoja. (6.99,2—6.91,9.)

Kolmik: 15.58 — Tuulos; 15.40 — E. Järvinen; 14.83 — Tulikoura; 14.72 — Rainio; 14.47 — Sjöman; 14.45 — Takkinen; 14.41 —

Kokkonen; 14.08 — Vainio; 13.96 — Virtanen; 13.85 — Eklöf. (14.57,5—14.37,7.)

Kõrgus: 1.87 — Yrjölä; 1.85 — Kokkonen, Vahlstedt, Reinikka; 1.81 — Etholen; 1.80 — Kekkonen, Bergman, Mytlynen, Hynninen, Kukka. (1.82,3—1.81,8.)

Teivas: 3.83,5 — Lindroth; 3.81 — Salo; 3.70 — Nikander, Huttonen; 3.61 — Flinck; 3.60 — Ruoho; 3.50 — Mäki, Kymäläinen, Kristoffersson, Laine. (3.62,55—3.54,7.)

Kuul: 14.88 — Vahlstedt; 14.52 — Yrjölä; 14.34 — K. Järvinen; 14.29 — Franzen; 14.27 — Torpo; 14.08 — Alarotu, Takala; 14.04 — Riihimäki; 13.98 — Pörhölä; 13.97 — Kotivale. (14.24,5 — 14.28,4.)

Oda: 67.77 — Pentillä; 64.22 — Liettu; 63.73 — Takkinen; 62.74 — Lamppu; 62.63 — Rinne; 62.40 — Suksi; 62.15 — Yrjölä; 61.95 — Nurmi; 61.61 — A. Järvinen; 61.32 — Johanson (63.05,2—62.59,6. 15 meest üle 60.)

Ketas: 47.45 — Kivi; 45.97 — Kenttä; 44.85 — Myyrä; 43.42 — Taskinen; 43.26 — Yrjölä; 42.86 — Torpo; 42.50 — Haapala; 42.32 — Takala; 42.03 — Lindborg; 41.66 — Grenner. (43.65,2—43.23,6. 22 meest üle 40.)

Vasar: 47.40 — Eriksson; 45.87 — Hilden; 45.62 — Pörhölä; 44.34 — Laiho; 42.97 — Silius; 42.46 — Vilkmann; 41.79 — Siltanen; 41.36 — Tammilehto; 39.25 — Kotro; 37.94 — Elmstadt.

Ja maa noored, kes on selles süüdi, kui teie käite käed-jalad kõverad, kühm seljas, ja linna noored, kui teie lõtvute mööda tänavaid madalate rinnakorvidega, nõrkade kopsudega, verevaesed olete, kannatate üldise nõrkuse all, jne. Süüdi pole siin keegi. Maanoorile on see ainult raske ja ühekülgse töö tagajärg, sest maato on ainult jõutöö, kuna linnas elamistingimused, korterid jne. defektideks põhjust annavad.

Vastukihvtiks maatoole on sport. See on ainuke abinõu paenduvaks tegemiseks. Ei saa ühegi arstirohuga eemaldada kopsutiibadest tiisikuspisilasi. Siin on ainuke abinõu jällegi sport. Kuid, kust peavad inimesed eeskuju ja juhatust saama? Koolis meil pole seni selles suunas mitte midagi, — ehk kuigi on — siis õige vähe — tehtud. Siin tulid meile appi suvised spordikursused.

Eriti mängu kohta peab ütleva, et meil seda vähe harrastatakse. Kadestatakse sageli ja kõikjal inglase iseloomu. Igatahes see on fakt,

mis mitte nii kergesti järeletehtav pole, et inglased iga eluprobleemi lahendamisel teatavat rõõmu näitavad. Millega seda seletada?

Asjaolusid jälgides näeme, et kusagil pole mängumõtte praktiline ärakasutamine nii palju edenenud kui Inglismaal. Inglise iseloomus, ülesastumises ja talitamisest kahtlemata palju eeskujulikkus: Rõõmsa sundimatusega minnakse tööle ja mängleva kergusega võidetakse imestamisväärseid raskused. Kõike seda on inglased ammutanud sellest, et sport ja mängud neil on kooli tähtsaimaks kasvatusabinõudeks. Mängud, need on esiplaanil.

Sportarstlised uurimused näitavad meile, et jooksumängud ongi meie südame, kopsude ja üldse siseorganide arendajad. Teiselt lähtekohalt vaadatuna arendab mäng meis kiirust, tähelepanu, solidaarsust, vastastikust hindamist ja usaldust, koordineerimist jne. B.

Petseri saab omale ajakohase spordivälja.

Sportlik liikumine Petseris oli suuresti takistatud kohase spordivälja puudusel. Seni tarvitud olev spordiselts Laine plats ei võimaldanud mingisuguseid sportimise võimalusi, nii oma asukoha, kui ka nõuetavate omaduste tõttu.

Juba paar aastat tagasi, Petseri maleva spordiklubi algatusel, pöörati palvega linnavalitsuse poole uue kohasema platsi saamiseks, misuguse palve linnavalitsus ka rahuldab ja uueks linnas spordiplatsiks väljaplaneeris vastava maa-ala.

Uus spordiplats saab üldiseks tarvituseks kõikidele spordi seltsidele Petseris ja tema hooldamiseks ning sportlase liikumise levitamiseks on Petseris ellukutsutud spordiplatsi hooldamise komitee, kõikide spordiseltside ja omavalitsuste osavõttel.

Raha puudusel polnud võimalik enne tegelikult platsi ehitusele asuda, kuna eeltööd selleks juba ammu valmis olid. Kaitselidud peastaap tuli esimesena appi, määrates platsi tasandamise kuludeks 1000 krooni.

Toetust spordiplatsi ehituseks on lubanud ka kehakultuuri sihtkapitali valitsus.

Platsi ehitustöödele on mobiliseeritud kõik Petseri sportlased ja kaitseliitlased, sest määratud toetusest ei jätku kaugeltki platsi lõpuleviimiseks. Tänavu on kavatsus spordiplatsi tasandamise töid lõpule viia, et tuleval aastal võiks juba platsi kasutama hakata.

Meil mängitakse vähe.

Tänavu suvel korraldas kultuurkapitali kehakultuuri sihtkapitali valitsus terve rea spordikursusi. Spordikursusi on ka enne korraldatud, aga statistiliste andmete põhjal võib öelda, et 1928. a. kursustel on, kõige rohkem osavõtjaid olnud. Osavõtjate arv tõuseb nelja tuhandeni. Tänavu suve jooksul on korraldatud üle 60 kursuse. On näha, et meie rahvas oskab hinnata spordi tähtsust. On kindel, et kursantide arv oleks veel palju suurem olnud, kui inimesi poleks takistanud elukutsesega seotud töö ja vanemate iganenud vaated ning halvad eelarvamised sportimisest.

Noored, minge tehke vanaile, kes veel sellele arusaamisele põle jõudnud, selgeks, et teie vajate hädasti sporti! Praegusaja tsiviliseerunud ühiskonnas peab iga indiviid enesekaitseks väljas olema, sest muidu võiks ta hõlpsasti hääduda.

Avalik vastus hra Ernst Idlale.

Põnevamaid päevaküsimusi spordi keskorganisaatsioonides on, kuidas kooskõlastada juhtivate spordiorganisatsioonide s. s. eriliitude, spordi keskliidu, olümpia komitee ja kehakultuuri sihtkapitali valitsuse tööd.

Ka on kõneainet tekitanud küsimus, kuidas suhtub keskkliit ühes eriliitudega kehakultuuri sihtkapitali valitsuse viimase tehnilise personaali — inspektori, teadusliku sekretäri, keh. kasvatus insp. abi ülesannetesse (viimase kohta tähendas sihtkapitali valitsuse esimees, et hra Z. on kehalise kasvatus inspektori isiklik sekretär, — kui nii, siis olgu see kõigil teada, sest midu võib tõesti arvamine tekkida, et K. S. Valitsuse tegevus kannatab ametnikkude rõhkuse all). Samuti ei ole eriliitudele selge K. S. V. kursuste korraldamise ja asjaarmastajate sportlaste instruktoritena tegutsemise kord. Seepärast, arusaamatuste ärahoidmiseks, oleks pidanud kehak. inspekt. Spordilehe veergusid rohkem kasutama ja peale oma tegevuse hindamist ka K. S. V. ülesandeid, kävatsusi ja ülalnimetatud küsimusi käsitleda.

Eesti Spordilehe nr. 35. — 12 okt. käsitas H. T. ülalnimetatud küsimust, ära näidates üksikute asutuste ülesanded ja võimalusi, kuidas meie organiseeritud spordiliikumist õigestesse roobastesse viia. Võib ju tema üksikute väidete juures väielda, kuid üldjoontes peaks kava vastuvõetav olema. Ja kui nüüd H. T. kirjutuse puhul Teie, hra inspektor, K. S. Valitsuse seisukohti ei kaitsa ega vastuväidetega ei esine, selle asemel oma isiklikus asjus mulle rea küsimusi ette panete, millele vastamisel selgub üksikute küsimuste tehniline käsitlemine, kuid igatahes mitte teatud asutuse töökava, siis tekib tõesti arvamine, et Keh. kasv. insp. töökava Teilegi selge ei ole.

Et Teile poolt üles tõstetud küsimustele vastata, pean Teile meele tuleutama seda K. S. Valitsuse tegevuse ajajärku, mil mina Põhja-Eesti instruktorina tegev olin s. o. 1. jaan. 1927 kuni 31. okt. 1927. a. See oli oieti K. S. Valitsuse tegevuse algaasta. Liikumist juhtis teaduslik sekretär dr. Jürgenson, kes ühes K. S. Valitsuse juhataja esimehega instruktoritele töökava välja töötas, mis katseaastal koosnes: a) informatsioon kogumine spordiorganisatsioonide tegevusest, spordiväljade- ja teiste harjutusruumide seisukorra tutvunemine koha peal, instruktorite kaadri ettevalmistamine ja kursuste korraldamine kohtadel. Kuna instruktorid, keda võis kohtadele kursusi korraldama saata, puudusid, asusin eestkätt vastava kaadri ettevalmistamisele, juhatahes Tallinna instruktorite kursusi järgmistel aladel:

- a) poksis 1. märtsist kuni 30. märtsini, — kursuse lõpetasid 29 instr.;
- b) kergejõustikus 26. apr. kuni 7. juunini, — lõpetasid 13 instr.;
- c) suusatamises 24. veebr. — 2. märtsini, — lõpetasid 13 instr.

Maadluskursusi juhatas instr. N. Pärn 13. det. kuni 13. jaan., kusjuures 10 instr. lõputunnistused välja anti.

Jalgpallinstruktorite kursusi juhatas hra A. Mändvere. Lõpetasid 20 instr. ümber.

Ettevalmistuskursused korraldati nii, et iga hooaja alguseks oli vastav kaader instruktoreid ette valmistatud, kes peale kursuste võrgu väljatöötamist ja vastava eriliidu kinnitamist, tööga koha peal algust tegid. Peale kursuste lõppu korraldati mitmes paigas kohtunikkude kursused, kuhu vastav eriliit oma lektori saatis. Kohtunikkude kursustest oli osavõtt võimaldatud kohapealsetele tegelastele ja erispordiala kursantidele. Sarnane oli üldjoontes kuruste korraldamise ja instruktorite ettevalmistamise töökava, millest Teil, hra Idla, nii väga piimlik olevat avalikult tõendada, et Teile sellega tuttav olete.

Peale esimese katseaasta tegevuse kokkuvõtteid selgus, et kursuste korraldamine sarnasel kujul ei anna soovitavaid tagajärgi, sest peale kursuste lõppu valguvad kursandid laiali kohapealse tegelase-instruktori puudumisel, kes võiks sihtkapitali instruktoreid alatud tööd jätkata. Teiseks leiti, et ajutised eriala instruktorid tuleks vahetada alaliste elukutseliste instruktorite vastu, sest eriala kursusi võib ainult neis kohtades korraldada, kus spordiorganisatsioonid olemas, kus viimased aga puuduvad, tuleks algust teha eeltingimuste loomisega, milline ülesanne raskem kui eriala õpetamine ja missugune ülesanne juba vastavaid teadmisi ja kogemusi nõuab.

Alaliste instruktorite kasuks kõneleb veel asjaolu, et paremad instruktorid, keda võiks vast ehk kasutada, on teiste organisatsioonide poolt alaliselt tegevusse paigutatud. Ülalnimetatud kokkuvõtte puhul otsustati edaspidi:

a) korraldada Tallinnas provintsi tegelastele lühikeseajalised 4—6 nädalised instruktorite kursused, kogudes vastuvõetavaid isikuid Tallinna.

b) Edaspidi korraldada eriala kursusi senise ühekuulise kestvuse asemel pikemaajalistena ja kohtadel, kus väljad ja ruumid seda võimaldavad.

c) Alalised instruktorid ametisse palgata ja

d) sporditegelaste kongressid igas maakonnas teatud aja jooksul kokku kutsuda, kus K. S. Valitsuse tegelased referaatidega esineks, pearahku pannes organiseerimistöö peale. Samuti selguks kongressil eelmise hooaja tehtud töö puudused ja edaspidised kohtade soovid, millele põhjal K. S. Valitsus edaspidist töökava kokku seades arvustaks.

Kui nüüd Teile, hra Idla, tänavu jällegi kohtade eriala lühikeseajalisi kursusi samade instruktoritega, välja arvatud üksikud seminarid lõpetajad, kes instruktorina tegutsesid, algasite, siis ei saa seda teisiti nim. kui end. tegevuse kordamiseks kursuste alal, võib isegi öelda puudulikuks kordamiseks, sest seejuures ei arvestatud ka eriliitude soovidega. Teiseks — mõnel alal, nagu jalgpall, korraldati ainult üksikud kursused, kuna ometigi jalgpall, kui üks harrastatavamatest aladest ja kui rühmsport, eesõigustatud seisukorras peaks olema. Kui Teil, hra Idla, jalgpallikursuste vähesuse asjus järele päriti, oli vastus lihtne — jalgpalliliit ei anna instruktorite. Ulatuselt võib ju kursuste korraldamine lahku minna, sest Teil oli kasutada 400.000 senti, kuna minu aegus vaevalt 200.000. — ja sellega pidi instruktorite kursusi Tallinnas ja eriala kursusi koha peal korraldama.

Mis puutub Teile vahetunde liitudega, siis nimetage seda kuidas tahate, kuid üks on kindel, et eriala kursuste korraldamisel peab liitudel kaasa rääkida olema. Vähemalt taktitunde ja moraalse toetuse mõttes oleks Teile vähemalt pidanud vastavaid liite tutvustama iga hooaja alul kursuste võrguga, mis korraldamisele tuleb ja liitude soovivaalduks arvesse võtma. Arusaamatused ja lahkarmistused on alati võimalikud, kus tegutsesite, kuid, et Teile ühtki liitu K. S. Valitsuse tegevusega kursuste alal ei ole informeerinud ega mingisuguseid ettepanekuid teinud, siis puuduvad siin igasugused lahkuminekid. Olete lihtsalt liitudest mööda minnes tegutsenud, isegi kaugemale läinud ja alal, mis täiesti liitudele kuulub — kohtunikkude ettevalmistus — vastavaid kursusi korraldanud. Kas see ei ole liitude ignoreerimine?

Et praeguste instruktorite töö on annud rahuldavaid tagajärgi erikursuste korraldamisel, selle vastu ei vaielda. Et instruktoril üks ehk teine puudus on, siin vastu väielda ei saa, kuid selles pole need süüdi, neile pole Teile poolt teadmiste täiendamiseks ja värskendamiseks midagi nimetamisväärt pakutud.

Mida olete Teile meie instruktorite kaadri — kursuste raudvara soetamiseks ja praeguste täiendamiseks teinud? Mitte aga midagi! Teil, kui endise Berliini kehalise kasvatus kõrgema kooli lõpetajal peaks teada olema, palju sealt iga aasta spordiõpetajaid välja lastakse, kes üle maa valguvad seltside ja koolide tööpõllule ja kellele iga-aasta lühikeseajalisi kursusi teadmiste värskendamiseks korraldatakse. Samuti võtame Soome, kus kehalise kasvatus ülikooli kõrval, korraldatakse instruktorite ja tegelaste kursused igasugustel spordi erialadel. Või loodate Teile Tartu kehalise kasvatus inst. lõpetajate peale? Asjata. Esimeste aastate lõpetajad lähevad koolidesse, kus võimlemisõpetajatest praegu puudus on. Pealegi lähevad paljud koolidesse selle tõttu, et seal töötavimused kergemad. Seda tõendab nende Berliini eestlaste spordiõpetajate protsent, kes võimlemisõpet. on üle läinud. Või ehk arvate välismaa jõude kasutada, nagu kord suusainstr. asjus kõnelesite? Vaevalt annab tagajärke. Asjata on käed rüppes aega lasta kaduma minna. Ei tule keegi Teile jõude ette valmistama. Kokkuvõtetult: tuleks alalisi instruktoreid leida ja ametisse panna, kelle ülesandeks jääks üldiselt kehak. levitamine jne.. Kui nad eslotsa nende peale pandud lootusi ei täida, siis, töötades omal alal, omandavad nad ajajooksul teadmisi ja kogemusi. Seniseid ajutisi instruktoreid tuleks täiendada ja teadmisi värskendada ja neid võiks edaspidi eriala kursuste korraldamisel kasutada.

On rõõmüstav kuulda, et olete mitmed koolitegelased leidnud, kes suure andumusega ja armastusega asja vastu ühiselt K. S. Valitsusega jagavad organiseerimistööd. Kuid mis olete teinud seltside tegelaste ligi toomiseks asjale? Või ei tee K. S. Valitsus organiseeritud spordiselts. tegelastega tegemist? Siis teatage sellest avalikult. Sellest on vähe, et Teil aastast aastasse eelarves seisab summa üleriiklise hooldajate päeva kokkukutsumiseks. Tuleks asjale ometigi käik anda.

Olete vales arusaamis, kui minu jutuaajamisest T. Kiviga loete Teile tegevuse mahategemist ja alahindamist. Pole mõtelnud Teid hinnata,

pealegi tegite seda ise jutuaajamisest T. Kiviga. Vaevalt oleks kõrgemalt keegi Teid hinnanud. Tehtud töö tagajärjed — see on aitäh Teile tehtud töö eest.

Asjata püüate, hra Idla, mulle sõnu suhu panna, mida ma ei ole öelnud, nagu — katsugu Teile kehakultuuri üldiselt levitada ja maa sisse viia ilma kursuste, loengute, demonstratsioonide, ja kõige muuta, mille abil seda seni olete teinud. Jutuaajamisest T. Kiviga puudutasin mina ainult kursusi ja instruktoreid. Kuidas kehakultuuri levitada — see on Teile eriala. Siin peaksite Teile oma välismaa spordiliikumise teadmisi ja organiseerimisoskusi, mida Teile alati rõhutate, meie olude kohaselt oskama ära kasutada. Üks on kindel, kohal, kus mingit organisatsioon ei ole, kus liikumisele poolehoidu pole, tuleks millegi muuga alata, igatahes mitte eriala kursustega. Tuleks enne vastavad eeltingimused luua. Vist on selge.

Et kursused on ja jäävad mõjuvamateks teguriteks kehakultuuri levitamisel (kuid ainult üheks osaks), selle vastu ei vaielda. Siin pole T. Kivi minu arvamist täpselt edasi annud. Jaotan kursused kahte liiki — üldkursused ja kursused erispordialadel. Esimeste korraldamine on K. S. Valitsuse ülesanne ja neid peaks eestkätt korraldatama kohtadel, kus liikumine pole suutnud end veel läbi lüüa, kus poolehoid puudub. Sarnaste kursuste korraldamiseks on mitmeid võimalusi, nii kuidas instrutor oma oskust ja leidlikust suudab ära kasutada. Tema peab kohapealseid olusid tundma, peab osavõtjate soovidega ja huvidega arvestama jne. Tuleb rohkem rõhku panna rühmspordi — mängude peale, tuleb kas või tants sisse võtta, olgu see rahva- või muud tantsud, et laiemad hulki ligi tõmmata. Edasi tuleb arvestada osavõtjate vanadusega, et ka aastates vanemad inimesed saaks tegutseda. Suudate Teile vanemaid asjale ligi tõmmata, olete kindel, et nemad oma lastele seks takistusi ei tee, mis meil tihti ette tuleb selle tõttu, et laiemad hulgad leiavad — et ega see kehakultuuri liikumine muud ei ole kui jooks, poks ja palli tokimine. Siin võib Teile Noorte Meeste Kristliku Ühingu tegevust eeskujuks tuua, kes lühikese aja jooksul on suutnud endale poolehoidu leida ja kus 6—7 a. kuni 50 ja vanematele harjutused sisse on seatud.

Erialade kursused on liitude asi. Siin peaks Sihtk. Valitsus eriliitudega korralduse asjus kokku leppima. Usun, et see võimata ei ole. Minu arvates tuleks kursuste korraldamine seltside kätte anda, nimelt elujõuliste, kel vastavad harjutamise ja kursuste eeltingimused on. Siis oleksime kindlustatud, et osavõtjatest puudu ei tuleks, samuti, et kursuste lõpul lõpetajatel oleks edaspidised harjutusvõimalused.

Kuna H. T. oma kirjutuses (Sp. leht. nr. 35 — 1928. a.) puudutas ainult eriliitude ja keskliidu vahetunde Kehak. Sihtkapitali Valitsusega, soovitas mehhanismi kooskõlastamist, läheksin mina kaugemale ja sooviksin spordiorganisatsioonide, kaitseliidu, kaitseväge, politsei ja K. S. Valitsuse tegevuse kooskõlastamist. Töötavad nimetatud asutused iga üks oma ette kehakultuuri alal ühise eesmärgiga. Ühtlustamisega hoiaksime meie nii mõnegi kopika kokku. Ei usu, et see ettepanek läbiviimata oleks. Kui ma ei eksi, siis tegi kehalise kasvatus kongress 1926. a. otsuse mingisuguse kehalise kasvatus nõukogu ellukutsumiseks Tervishoiu Peavalitsuse juures. Kas ei võtaks K. S. Valitsus algatuse enda peale?

Need on minu isiklikud arvamised. Kui Teile vaevaks võtaksite kuulata ka üksikute eriliitude arvamisi, siis leiaksite kokkuvõttes kuldse kesktee, mis kõigile vast oleks vastuvõetav.

Joh. Villemson.

Arne Borg — Jaapani ujumistreener.

Rakvere saab spordiplatsi.

Kaua on jäänud unistuseks Rakvere sportlastele ajanõudeile vastav spordiplats. Lossmani Rakveres viibimise aegu ja hiljemgi sporditi Palermo looduslikul platsil. Seal kenas looduserüpes oleks hea sportida, kuid plats on liigkaugel linnast ja pealegi asub ta just keset käidavat teed. Teekäijad sõidavad hooletult üle jooksuraja, nii et viimast mõne aja järele üldse olemas pole. Kui sportlik elu Rakveres aegapidi intensiivsemaks muutus, kerkis teravalt päevakorra korralliku spordiplatsi ehitamise küsimus. Tol ajal tegutes ainult Kalev. Seltsi ümber koondus hulk sportlasi, sellepärast oli vaja kiiremas korras kusagil linna lähemal leida ajutine plats, milline oleks olnud asetäitjaks seni, kui uue spordiplatsi valmib. Soodsamaks kohaks osutus Rahvamaja tiigi ääres olev maa-ala. Rahvaaias. Kalev ehitab siia jooksuraja, hüppe- ja viske kohad. Plats sai äärmiselt väike, sest piiratud maa-ala ei lubanud kuidagi suuremat ehitada. Nii kujunes ringtee pikkus ainult 220 m. 100 m. tuli jooksta kahest kohast üle ringtee. Siiski oli selle platsi kordaseadmisega hulk tööd tehtud olukorra paranemise suhtes. Sportlasil avanes võimalus vähemalt suvel linna lähedal harjutamiseks. Sügisel pidi ikkagi lepitama P. platsiga, sest Rahvamaja Sp. muutub iga sügise muda loiguks. Sellel platsil harjutasid ja võistlesid isegi Klumberg ja Lossman.

Mõni aasta tagasi oli kõigile päevaselge, et Rahvamaja spordiplats enam sugugi ajanõudeile vastav pole. Harjutada seal võis, kuid võistluste puhul oli seisukord äärmiselt halb. 200 m. saab jooksta kahekaupa, 100 m. neljak. ja 4x100 m. teatejooksud samuti. Teatejooksud on aga huvitavad siis, kui võimalikult rohkem meeskondi korraga võistlevad. Siin ei saanud võistlusi sarnase põhimõtte järele korraldada. Sellest on ka osalt tingitud publiku leige osavõtt spordivõistlustest. Uut spordiplatsi oli vaja kiiremas korras. Jällegi võttis asja algatuse oma kätte Kalev, et anda reaalsust oma varem tehtud kavatsustele. Kohane maa-ala vaadati valmis, valmistati kavad, millised vastasid eeskujulikule staadionile. Valminud materjal esitati linnav. kinnitamiseks, missugune viimase poolt jaatavalt otsustati. Selle kava järele pidi spordiplats ehitatama keset linna vabadussõjas langenute ausamba juure. Kalev algaski ehitust oma ja kultuurkapitali summadega. Paari aasta vältel jõuti mullatöödega lõpule. Samal ajal kui spordiplatsil oli käimas kiire ehitustöö, hakkasid linnav. erisugused tuuled puhuma spordip. ehitamise kohta. Nimelt leiti, et linnal on vaja paraadplatsi, milline seni puudunud. Seati üles nõue, et ta olgu keset linna. Parimaks platsiks ehitusel olev spordiplats. Asja aeti südikalt edasi algatud suunas, eriti olid, siin tegevad mõned linnav. liikmed, kellel esikohal isiklikud kasud, ühenduses spordiplatsi ehitamisega. Mõõdunud aasta sügiseks jõutigi niikaugemale, et ehitatav sp. kuulutati avalikuks linna paraadplatsiks ning ehitustööd keelati täielikult. Uus hoop Rakvere sportlasile oli valusaist valusaim, sest purunesid hellitatud lootused viimseni. On isiklikult meeles, kuidas spordipoisid peatult ringi käisid ja ainult kaebada suutsid sellise tegevuse üle. Vahepeal oli sõjavägi omale sp. ehitama hakanud, kuid too on veel praegu pooleli ja eraorganisatsioonidel pole vist selle peale mingisuguseid õigusi.

On siis üldse Rakvere spordiplatsi vaja? Vastus: jah! Mõneastane sportline ajalugu on näidanud seda. Rakverest on tõusnud rida sportlasi, kellest mõned kenade saavutustega on ulatanud vaatama üle riigi. Võtke nimed Verder,

Tamm, Sirm, Kirp, Erna, Raam, Diivin, Hinno, Palgi, Siirak, Koop j. t. Need on esile kerkinud paari viimase aasta jooksul. Nii mõnelgi neist on vääriivaid tagajärgi olnud. Edu oleks kahtlemata palju suurem kui Rakvere omaks korralliku spordiplatsi, seda on alati rõhutatud. Eriti takistatud on jooksjate arenemine.

Viimastel päevadel on spordiplatsi ehitamis küsimus tõsiselt päevakorra kerkinud, mille üle ainult rõõmustada tuleb. Kõik sportlised organisatsioonid, Kalev, Spordiklubi ja Kaitseliit, on ühinenud, et otsustada too küsimus lõpulikult. Maa-ala suhtes on peatama jäädud tuletõrje aia taga asuvale heinamaale, natuke eemal vanast spordiplatsist. Linna spordikomisjoni koosolekul ühines ellega ln. Märks. Hiljuti viibis ka kultuurkapitali keh.-kasv sihtkapitali valitsuse esitaja Rakveres ja tunnistas selle ainukeseks vastuvõetavaks maaalaks. Ta paremused on: 1) asub südalinnas, sellega kättesaadav koolidele ja sp. organidele, 2) asub parkide piirkonnas, sellega tervishoidlilisele nõudele vastav ja 3) et maapind on väga soodne, ainult mõni meeter läänepoolset äärt on soone, kuid seda saab ka kergesti täita. Oma saamatuse tõttu on Rakvere kaotanud hulga raha, mida oleks järjek. määranud K. K. S. iga aasta. Käesoleval aastal saab aga veel 200.000 s. kaitse liidult.

Jaapan võitis teistkordselt Prantsuse.

Teine kergejõustiku maavõistlus kauges Idas lõppes nagu eelminegi Jaapani võiduga. Üldiselt näidati halva ilma tõttu kehvu tagajärgi, prantslased näisid olevat ka reisist väsinud. Hauger, kes kodus jooksnud 1500 m 4.02, näitas nüüd 4.20,6, Boitard on tegelikult 15.10—15.20 jooksja 5000 m-il jne. Menard ja Lewden, kes kindlad 190 mehed, jäid 180-le.

100 m — 1. Murahami, Jaapan, 11,0; 2. Crestois, Prantsuse.

200 m — 1. Maramany, Jaapan, 22,2; 2. Nambu, Jaapan.

400 m — 1. Jousse, Prants., 51,6; 2. Dupont, Prants.

800 m — 1. Okada, Jaapan; 2. Wolljung, Prants.

1500 m — 1. Hauger, Prants., 4.20,6; 2. Hisatomi, Jaap.

5000 m — 1. Boitard, Prants., 16.30; 2. Kitamoto, Jaap.

800 m teatejooks — Jaapan 1.30,6.

1000 m teatejooks — Prantsus.

Teivas — 1. Kahamara, Jaapan, 3.70; 2. Nashida, Jaap.

Kaugus — 1. Nambu, Jaap., 7.12; 2. Oshima, Jaap.

Kõrgus — 1. Menard, Prants., 1.80; 2. Lewden, Prants.

Kolmik — 1. Oshima, Jaapan, 13.92.

Ketas — 1. Noel, Prants., 43.79; 2. Winter, Prants.

Oda — 1. Sumiyoshi, Jaap., 55.33; 2. Degland, Prants.

Kuul — 1. Noel, Prants., 13.37; 2. Lasserre, Prants.

110 m tõk. — 1. Oda, Jaapan.

Punktide vahetõk oli 77,5 : 71,5 Jaapani kasuks.

— Sipilä võitis kolmandat korda maratoni Helsingi tänavatel. Ta aeg 1.25.06,8 oli selle maa rekord.

Spordiäri

RESEV-RESEL

Tallinn, Toompuiestee 19,
telef. 20-19.

Soovitab oma valmistatud
spordi ja võimlemise abinõusid.

Igasugused
spordiabinõud.

Spordiseltsidele sõja-
väelastele ja koolidele
hinnaalandus.

Kaubamaja

„Sport“

Tallinn, Narva mnt. 19,
kõnetr. 23-00.

Suurimal määral energiat vajab igaüks, kes väsitava teadusliku töö kõrval end intensiivselt pühendab spordile.

OVOMALTINE

sportlase toiduainena ja energia allikana on kergesti seeditav ja meeldiva maiguga.

Dr. A. Wander Ce-G., Bern, Schweiz
Saadaval kõikides apteekides ja rohu kauplustes.
Pealadu: Tallinnas A/S. „EPHAG“, Harju t. 41 ja
Narva mnt. 42. Tartus: Lille t. 1.

O.-ü. „Esto“

Tallinn, Pikk t. 47, tel. 10-02.

Kofale jõudnud suusad
suures valikus.

Võetakse vastu tellimisi
Norra kiirusutamise pan-
schide ja Rootsi Stille & Co
iluuisutamise raudade
peale.

Ladus saadaval kõik tar-
visminevad spordiabinõud.